SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 194. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 9, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 194. РІК XCIV.

УНСоюз влаштував семінар в Дітройті

Дітройт (В. Папіж). — Неділя, 27-го вересня ц.р., позначалася тут чудовою погодою. При тому вона була незвичайно багата на різні громадські імпрези, заплановані ще в літньому часі. Не зважаючи на красу погоди, яка запрошувала кожного скористати з неї на свіжому повітрі на оселях, на означену годину зійшлося понад три десятки союзового активу до Українського Культурного Центру, на заздалегідь запланований Окружний Семінар УНС. Замітним, що за вийнятком двох, усі відділи Дітройту, а теж із подальшого Флинту, були заступлені.

Голова Окружного Комітету й одночасно головний радний УНС Роман Татарський, привітавши гостей-прелеґентів та зібраних „семінаристів" подав програму дня.

У вступному слові головний предсідник УНС д-р Іван Флис накреслив ціль семінара, на якому учасники познайомляться із еволюційними уліпшеннями забезпеченевої системи УНС, пристосованої до сучасних вимог та потреб теперішнього та майбутнього членства. Його мова була насичена переконливими фактами, загострила цікавість та заінтересування присутніх.

Черговим доповідачем був головний секретар Володимир Сохан. Дбайливо підготований заздалегідь його виступ, доповнений ілюстрованими брошурами та табелями, докладно проаналізував нові роди забезпечення та їх користи для тих, що їх в майбутньому будуть набувати. Зокрема була цікава нова книжка вкладок, що допоможе багатьом секретарям та організаторам у їх праці.

Свою цікаву доповідь почала ще перед полудневою перервою головний касир Уляна Дячук. Її мова відносилася до фінансової сторінки, в тому випадку до користей забезпеченевих осіб в УНС. Дбайливо підготовані табелі допомогли у великій мірі зрозуміти правильніше всі ці користи, що дають уведені в життя 1-го вересня ц.р., нові роди забезпечення.

Крім численних імпрез, що відбувалися в цю неділю на оселях та в залях, як згадано на вступі, було також святкове відзначення 90-ліття одного із найстарших активних союзовців-громадян, Михайла Бабія, та його дружини Агафії. Різниця у їхньому віку є тільки один день. Їх вшановано в іншій залі Центру. То ж в часі полудневої перерви усі учасники перейшли до залі, де відбувалося відзначення, щоб вшанувати солензантів.

Д-р І. Флис у своєму короткому слові підкреслив передусім високу національну свідомість 90-літнього Михайла Бабія, яка була

(Продовження на ст. 3)

А. М. Розентол пише про звільнення політичних в'язнів в СССР

Ню Йорк. — Один з колюмністів щоденника „Ню Йорк Таймс", А. М. Розентол, висловлюючи свою думку до справи 70-річчя відзначування жовтневої революції в СССР, пише у числі з 2-го жовтня ц.р., що „незабаром" уряд Совєтського Союзу звільнить більше число політичних в'язнів засуджених в першу чергу за антисовєтську агітацію і пропаганду.

А. Розентол пише, що Адміністрація президента Роналда Реґена знає про ці заходи Кремля, але представники Уряду у Вашінгтоні воліють зачекати на звільнення і тому довкола цієї справи панує мертва тиша.

Як відомо, 70-річчя революції відзначатимуть в СССР 7-го листопада великими парадами, науковими конференціями, з'їздами молоді, спортовими змаганнями тощо. Але, як каже Розентол, в'язні, приблизно 300 осіб, будуть звільнені скоріше, щоб в такий спосіб ще більше піднести престиж теперішнього совєтського лідера Міхаїла Ґорачова, спопуляризувати його політику і відповідно підготовити ґрунт до третьої його зустрічі на вершинах з президентом Р. Реґеном у Вашінгтоні.

В'язні, які нібито вже є на листсі звільнення, але їхніх прізвищ ще не подали до загального відома, це переважно українці, литовці, лотиші, естонці, грузини, вірмени та інші, які були суджені за статтями 227 (це в більшості релігійні діячі) і 190-1, під яку підлягають політичні в'язні суджені за „наклепи" на Совєтський Союз, антисов'єтську агітацію і пропаганду, а також за друкування антисовєтських матеріялів за кордоном.

Автор згаданої статті, яку він назвав „Відкриті келії совєтських тюрем" каже, що після звільнення 300 політичних в'язнів у в'язницях майже не залишиться ніхто з політичних, бо таку ж, мовляв, кількість політичних в'язнів подавали у своїх звітах гуманітарні організації на Заході, зокрема Міжнародна Амнестія та інші.

Ця категорія політичних в'язнів, яких судили за статтею 190-1 Кримінального кодексу СССР, становила найбільшу проблему для совєтських комуністичних лідерів, бо під цю категорію попали в більшості особи неросійської національности. Їхнім злочином було те, що вони належали до поневолених народів і вже само їхнє походження було злочином.

Очевидно, в совєтських тюрмах і концтаборах перебуває відповідне число політичних в'язнів-рецидивістів (непоправні), які ніколи не виречуться своєї ідеї і їх комуно-московський режим триматиме в ізоляції вічно, або звільнять на короткий час, щоб потім знову посадити у тюрму. Такі ледве чи знаходяться на листі для ювілейної амнестії.

В кожному разі, відгомін на звільнення більшої кількости в'язнів буде напевно позитивним на Заході і він буде доброю нагодою для висунення ще раз ідеї скликання міжнародної конференції в Москві для обговорення справи прав людини у світі, яку кремлівські лідери

(Закінчення зі стор. 3)

Звільнять М. Руста

Москва. — Кореспондент лондонської газети „Сандей Експресс" Браєн Гічен, покликаючись на добре поінформованих совєтських дипломатів, які не бажали бути названими, пише у числі з 5-го жовтня ц.р., що совєтські лідери включили на список звільнення з нагоди амнестії, проголошеної Президією Верховної Ради СССР з приводу 70-річчя жовтневої революції, молодого західньонімецького летуна Матіяса Руста, який, перелетівши фінляндсько-совєтський кордон на малому літаку „Сессна", приземлився на Червоній площі в Москві, викликавши не тільки сенсацію, але також великі зміни в міністерстві оборони СССР та в інших установах.

Згаданий кореспондент пише, що М. Руста найбільш правдоподібно передадуть в руки німецького амбасадора, а цей вже постарається про відтранспортування в'язня, до речі засудженого на чотири роки невільничих робіт в концтаборах, але якого ще й досі тримають в московській тюрмі Лєфортово.

Якщо Руста дійсно звільнять, то він матиме виняткове щастя, яке мусить завдячувати пожвавленій активності західньонімецької амбасади, родини і дещо змінним обставинам в СССР, керівники якого вважають, що Руст не бажав пошкодити Совєтському Союзові, а діяв нерозважно на власну руку, правдоподібно для заспокоєння свого власного „еґо". Крім того совєтським керівникам якраз тепер дуже залежить на поширенні міту добродійности і вирозуміння на Заході. Що так воно є, свідчить заява неназваних совєтських дипломатів, які нібито мали заявити, що „росіяни ніколи не були злопам'ятними чи жорстокими людьми. Для вияву милосердя якраз надається річниця жовтневої революції", — пише британський кореспондент у „Сандей Експресс", цитуючи слова своїх інформаторів. Совєтські представники при тому пояснили, що, мовляв, військовий літак СССР бачив літака Руста, яким „керував малолітній хлопець", але з „долини" відповіли, щоб джетовий літак не робив жадного драстичного потягнення.

Це, кажуть спостерігачі, призначено на експорт, для закордонних легковірів. В дійсності совєтські цивільні і військові кола були заскочені приземленням М. Руста на Червоній площі. Інакше вони не були б робили таких драстичних і далекосяжних змін, які викликали широкий відгомін у світі і сумніви щодо совєтської радарної системи безпеки.

М. ҐОРБАЧОВ ЗАПЕВНЯЄ Р. РЕҐЕНА ПРО МИРНІ ІНТЕНЦІЇ МОСКВИ

Вашінгтон. — Член Політбюра комуністичної партії Совєтського Союзу 58-річний Віктор П. Ніконов, який прибув до З'єднаних Стейтів Америки з офіційною візитою і нібито в першу чергу цікавиться розвитком скільськогосподарських продуктів в Америці, відвідуючи з великою совєтською делеґацією, яка складається в більшості з членів Верховної Ради СССР деякі стейти, був прийнятий на розмову президентом Роналдом Реґеном, якому він передав особисто запевнення генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова про бажання дальшої мирної співпраці СССР із ЗСА.

В. Ніконов назвав теперішні поліпшені відносини між Америкою і Совєтським Союзом „позитивним зворотом" до кращого кажучи, що мирну політику і „великі зміни в СССР", започатковані М. Ґорбачовим підтримує „ввесь совєтський народ", тому мирні переговори, які тепер відбуваються на різних рівнях між представниками ЗСА і СССР повинні завершитись успішно.

Представник Білого Дому Роман Попадюк поінформував кореспондентів про розмови В. Ніконова у Вашінґтоні і його зацікавлення поправою сільськогосподарської системи в совєтських колгоспах і радгоспах, користуючись тактикою американських фармерів. У зв'язку з цим він і його делеґація подорожуватимуть вісім днів по фармерських стейтах, відвідуючи великі і середні фарми, фабрики продукції сільськогосподарських машин, шпихлері, фарми для годівлі корів тощо.

В. Ніконов довше розмовляв також з державним секретарем Джорджом Шулцом ще у вівторок, 6-го жовтня, тобто день перед зустрічю з Р. Реґеном у його Овальному бюрі в Білому Домі. Під час розмови з Дж. Шулцом, Ніконов заявив, що під час перебування державного секретаря в Москві 22-го і 23-го жовтня ц.р., буде встановлена остаточна дата зустрічі на вершинах між М. Ґорбачовим і Р. Реґеном, яка, на його думку, не може відбутися скорше як в другій половині листопада. Загально припускають, що після закінчення розмов у Вашінґтоні, М. Ґорбачов відвідає також декілька інших американських міст. Не виключається також можливости відвідин М. Ґорбачова на фармі Президента ЗСА в Каліфорнії.

Не зважаючи на обтимістичні настрої серед нищої верстви політиків, на верхах все ще говориться про декілька нерозв'язаних проблем, які треба буде полагодити ще до зустрічі на вершинах. Представники обидвох сторін найбільше турбуються нерозв'язаною проблемою контролі озброєння, після підписання договору про редукцію нуклеарної зброї і ліквідацію великої частини ракет середнього засягу в ґлобальному засягу.

Закликають деклярувати датки на ЗУАДК

Філядельфія. — Екзекутива ЗУАДК звертається до федеральних службовців і громадян платників до „Юнайтед Фанд" з проханням деклярувати у цьогорічній збірковій кампанії пожертви на харитативно-допомогові цілі ЗУАДК.

При цьому ЗУАДК інформує, що число звільнення від податку на ЗУАДК є 23-1360863.

У стейті Пенсильванія, в рапорті за 1987 рік, ЗУАДК є поміщений в секції „Інтернешенел Сервісес" під числом 3454 і це число слід подавати в рубриці „Ейдженсі но" в деклараціях пожертв на ЗУАДК.

Про числа ЗУАДК в інших стейтах треба засягати інформацій в бюрах „Юнайтед Фанд" даного стейту.

Пожертви слід деклярувати на: United Ukrainian American Relief Committee, Inc., 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

З'ЇЗД МІТТЕНВАЛЬДЦІВ

Ґлен Спей, Н.Й. — Тут на посілості Українського Братського Союзу „Верховині" в суботу і неділю, 17-го і 18-го жовтня ц.р., відбудеться зустріч колишніх мешканців переселенчих таборів у Міттенвальді, Німеччина. Зголошення і приміщення слід замовляти через Управу „Верховини", телефонуючи на число (914) 856-1323 або до Ярослава Ґавура (914) 856-6205.

У Вірджінії відбувається виставка праць Я. Гніздовського

Ричмонд, Ва. — Музей Вірджінії і Центр мистецьких праць влаштовує в часі від 4-го до 25-го жовтня ц.р. виставку дереворізів та екслібрісів українського мистця св. п. Якова Гніздовського, в ґалерії центру.

У чепурно виданому каталозі, що його випустив Музей Вірджінії; і летючці подані точні інформації про цього українського мистця дереворізу, якого високо цінили в міжнародному мистецькому світі. Крім короткого життєпису, поміщено опис мистецької праці Покійного і спосіб виконування ним дереворізів. Окремо підкреслюється в брошурках пов'язання сл. п. Я. Гніздовського із стейтом Вірджінія, де він часто побував разом із родиною, а зокрема в Центрі мистецьких праць Вірджінії. Перебування там дало почин до ряду прегарних дереворізів, які тепер показують на виставці разом із декількома зразками екслібрісів. Більшість із показаних творів походять із збірки його дружини, але декілька є також власністю Музею Вірджінії. У окремому розділі брошурки музею є опис перебування мистця у Вірджінії та підкреслюється що чотири із виставлених дереворізів постали у Вірджінії. Сказано також, що саме там „позував" до численних дереворізів сірий кіт „Джером", який подружився з мистцем і Я. Гніздовський плянував виготовити короткомонтажний фільм про цю приязнь. Смерть однак перервала ці та інші пляни.

Цю теплу довідку про українського мистця виготовив куратор музею Стівен Гамфрі і вона прикрашена декількома зразками дереворізів, подано список музеїв та публічних установ, де є колекції творів Я. Гніздовського, список публікацій прикрашених його рисунками, список нагород, які Я. Гніздовський отримав, як також поданий точний каталог на теперішню виставку.

Представники АОЛПУ перевели ряд акцій в Чатокві

Божена Ольшанівська, голова АОЛПУ, при головному вході до будівлі конференції.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (АОЛПУ). — У днях 23-25-го серпня ц.р. в місцевості Чатоква, біля Баффало, Н. Й. відбулася американсько-совєтська конференція — виміна думок між громадянами обох країн.

В тій конференції взяли також участь представники організації АОЛПУ, які прибули щоб представити український погляд на важливі українські справи і проблеми.

Першою з них було звернути увагу міжнародного зібрання на долю і жахливі обставини українських політв'язнів, а передусім в'язнів табору особливо жорстокого режиму 36-1, на трагічну ситуацію — Юрія Шухевича, на цькування совєтськими властями Юрія Бадзя і на переслідування членів Української Гельсінкської Групи. Ці факти були видвигнені в різні способи — друкованими матеріялами, особистими інтервенціями, демонстрацією перед офіційними делеґатами і публікою на конференції. В цей спосіб відозви і вимоги в'язнів до вільного світу були видвигнені на міжнародній арені. Вістки про це, передавані радіо дійдуть до них і напевно підкріплять їх морально і запевнять що „квітка їхньої надії не зів'яне".

Ситуація українців в Україні і в Совєтському Союзі була дискутована і оприлюднена, наголошуючи : релігійні репресії, знищення Українських Церков, русифікація і сильні репресії. Маркантним був факт, що помимо того, що на конференції у 240-членній совєтській делеґації було біля 15 українців, жадний з них не промовляв, ані не виступав в дискусіях, доповідях. Цей факт запротестував Зенон Боднарський, голова відділу АОЛПУ в Баффало під час дискусії „круглого стола" на релігійні теми. Протест Боднарського зігнорували члени делеґації з СССР.

Американці — глядачі і неофіційні учасники конференції — особливо члени Інституції Чатоква, які готові віддати все за „мир", досить слабо поінформовані зі ситуацією минулого і теперішнього в СССР. Деякі тенденційно відкидають дійсність в СССР. Їх інформовано, що не така рожева „гласность", як совєти представляють. Зразки совєтської перфідности і лицемірства поширювалося між учасниками у формі летючок, памфлетів, книжок і особистих роз'яснювальних розмов.

(Закінчення на стор. 3)

СВЯТО УПА В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — Громадський комітет для відзначення 45-ліття постання Української Повстанської Армії і 40-ліття великого рейду на Захід, влаштовує тут бенкет з програмою, в неділю 18-го жовтня ц.р., в Українському Народному Домі в год. 5-ій по полудні

У СВІТІ

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Едуард А. Шеварднадзе зустрівся в Монте Відео, Уруґвай, з представниками місцевих жидів, які влаштували демонстрацію, домагаючись права на еміграцію для своїх земляків в СССР. Як відомо, Е. Шеварднадзе перебував у Монте Відео з дводенними офіційними відвідинами. Там він зустрічався з президентом Уруґваю Хуліо Санґінесті та іншими уруґвайськими політиками. Повернувшись до совєтської амбасади він зустрівся з демонстрацією жидів, з якими відбув коротку розмову і наказав своєму асистентові взяти від них петицію-звернення до уряду СССР. Такі випадки колись, — кажуть політичні спостерігачі, — майже не траплялися. Шеварднадзе запевнив співрозмовців, що справа еміграції жидів буде скоро полагоджена, а крім того вже сьогодні СССР дає дозвіл на виїзд за кордон тим, які собі цього бажають. Після такої розмови демонстранти розійшлися.

У СТОЛИЦІ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ, Сан Сальвадорі, закінчились переговори уряду президента Хозе Наполеона Дуарте з представниками марксистського руху спротиву. У спільному комунікаті обидві сторони погодились на створення спільної комісії, яка намагається випрацювати плян замирення і припинення боїв між урядовою армією і марксистськими патризанами. Громадянська війна в Ель Сальвадорі, яка триває там вже вісім років, знищила країну, а крім того у боях і від засідок загинуло понад 60,000 осіб, військових і цивільних. Мова комунікату не є дуже обіцюючою, тому політичні спостерігачі роблять висновок, що різниці в поглядах між урядом і партизанами великі.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС обвинуватило Федеративну Республіку Німеччину у мілітаризмі. Причиною для такого нападу на Західню Німеччину було те, що канцлер уряду Гельмут Коль вирішив вислати у Перську затоку німецькі кораблі, виловлювачі морських мін для підсилення американської, британської і французької фльот, які охороняють торговельні кораблі, в першу чергу оливні танкери, перед нападом іранських екстремістів. Проти цього рішення запротестувало ТАСС, звертаючи увагу на „зріст західньонімецького мілітаризму".

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА повідомили з Беоґераду, що 25 юґославських інтелектуалістів-неконформістів створили в Юґославії групу для нагляду за виконанням Гельсінкських угод і поробили заходи, щоб їх організацію прийняли до Міжнародної федерації оборони прав людини. Конвенція цієї організації відбуде свої наради у Відні в днях 17-го і 18-го жовтня цього року. В документі, який був поширений в Юґославії і Відні, Австрія, говориться, що в новоствореній організації немає місця для тих, які порушують права людини і постанови Гельсінкських угод. „Ми виступаємо проти національної, расової, релігійної і ідеологічної нетерпимости", — говориться в поширеному документі юґославської групи.

ПІСЛЯ ТОГО ЯК Совєтський Союз вирішив відкрити частину своєї продукції хемічної зброї і показав західнім спеціялістам одну із чисельних військово-хемічних фабрик в місцевості Шіхани в Саратовській області, хоч раніше СССР взагалі заперечував, що він продукує хемічну зброю, в Москві була поспішно скликана пресова конференція з участю совєтських і закордонних кореспондентів, на якій ген. полк. Анатолій Кунцевіч заатакував американські пляни хемічного озброєння. Крім того ген. Кунцевіч взагалі закинув ЗСА, що вони розпочинають нову фазу озброєння і міняють види зброї, замінюючи старшу зброю більш модерною. В тому місці сильно запротестував представник ЗСА на переговорах в Женеві Макс Фрідерсдорф. Він однак не міг належно оборонити закиду, бо присутнім на пресконференції можна ставити тільки запитання. Інший совєтський генерал, Владімір Пікалов, який командує спеціяльними частинами армії випосаженої хемічною зброєю, категорично відкинув американський закид, що совєтські склади цієї зброї є значно більші від американських.

В АМЕРИЦІ

ПЕНТАҐОН ЗАПЛЯНУВАВ випробування ракет морської фльоти типу Трайдент—2 з 12 боєголовками ще цього року без уваги на те, що Білий Дім і Конгрес не є надто задоволені тим, бо побоюються комплікацій у переговорах щодо роззброєння з Совєтським Союзом. Урядові чинники заявили, що це настоювання секретаря Департаменту оборони, Каспара Вайнберґера, привели до цих випробувань, хоча начальники Об'єднаних штабів і Державний департамент теж цього не підтримують.

У ВІВТОРОК, 6-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р., Палата Репрезентантів і Сенат переважаючою більшістю одобрили цілковиту заборону довозу товарів з Ірану. Ця реакція американських законодавців є відповіддю на дальші труднощі, які створює Іран у Перській затоці. Ця заборона може увійти зразу в життя, але Президент може відсунути її на 180 днів, якщо він вирішить, що це не є корисним для держави.

ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО директора Федерального Бюра Інвестиґацій, Вілліяма Сешинса знову відложено на неозначений час тому, що його знову відіслано до лікарні з виразкою шлунка. Директор Сешинс захворів у Сан Антоніо, куди він повернувся в суботу, 3-го жовтня, після виходу з лікарні Медичного центру Джорж Вашінґтон університету у Вашінґтоні. У лікарні в Сан Антоніо його особистий лікар д-р Ричард Рубійо заявив, що його пацієнт є в доброму стані й не передбачують жадної операції.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ у вівторок, 6-го жовтня ц. р., одобрила законопроєкт, який поширює права федеральних властей в поборюванні тих злочинців, які нищать посілості релігійних угрупувань.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ одобрила ряд заходів для безпеки пасажирів літаків. Це відноситься до відшкодування за загублені або пізно довезені багажі пасажирам. Також говориться про те, щоб пасажири мали досить часу на пересідки між летами і про те, щоб пасажири були якнайскоріше повідомлені про запізнені лети. Це перший того роду законопроєкт від 1978 року.

АВТОМОБІЛЬНА ФАБРИКА Дженирал Моторс погодилася заплатити 500,000 дол., як кару за те, що не зголошувала точно ушкоджень робітників на праці. Речники Департаменту праці заявили, що це досі найбільша сума вплачена за переступлення закону щодо точного ведення реєстру випадків на праці.

СУДДЯ НАЙВИЩОГО нюйоркського стейтового верховного суду засудив Шерил Пірсон на шістьмісячне ув'язнення за плянування вбивства її батька. Рішення судді Гарві Шермана засудити Ш. Пірсон до шестимісячного ув'язнення закінчило кримінальну справу, що своєю макабричною небуденністю звернула на себе увагу цілої країни. Молода Шерил намовила свого приятеля вбити її батька, бо він знущався сексуально над нею.

ВЕРХОВНИЙ СУД в понеділок 5-г- жовтня ц. р., відмовився позбавити Статую Свободи нюйоркського горожанства. Суд без жадних коментарів відкинув вимогу двох жителів Ню Джерзі, які хотіли привласнити Статую Свободи стейтові Ню Джерзі. Демократичний конгресмен Френк Ґваріні та Джералд МекКен, колишній посадник Джерзі сиги, скаржили стейт Ню Йорк за те, що він не має права привласнювати собі статую, бо вона стоїть блище берега Ню Джерзі.

ГРУПА ЕКОНОМІСТІВ передбачує дальший економічний ріст в 1988 році, але рівночасно остерігає перед зростом інфляції.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00. 6 months — $22.00. 3 months — $12.00
UNA members 1 year. — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster. Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заник комунізму у Західній Европі

Коли за урядування президента Д.Д. Айзенгавера приїхав до Америки з десятиденними відвідинами Нікіта Хрущов, то один із американських журналістів запитав його, чи він завжди ще проповідує гасло „Ми вас угробимо". Хрущов дав викрутну відповідь, що, мовляв, цю фразу треба розуміти, як мирну перемогу комунізму над капіталізмом, а не як вислів завойовницької політики.

Сьогодні ніхто з совєтських большевицьких достойників не говорить вже про „суперництво ідей" та перемогу комунізму у цьому суперництві. Сьогодні фраза „Ми вас угробимо" звучить як глум над здоровим розумом, і глум над ситуацією у комуністичному світі, коли той комунізм не „перемагає", а заникає, завмирає і явно котиться у неславний кінець. Безповоротно минувся час, коли Москва була наказуючим центром міжнародного комунізму. Вже Броз-Тіто заявив свою опозицію проти окупації Чехо-Словаччини весною 1944 року і загрозив, що коли б СССР захотів вислати свої війська почерез Мадярщину проти Юґославії, то Юґославія збройно протиставиться такій аґресії. І румунський вождь Чаческу давно вже запротестував проти вимоги Кремля, щоби бюджет Румунії, як і всіх інших сателітських країн, достосовувати до совєтської п'ятирічки.

Бачучи щілини у міжнародній комуністичній будівлі західні комуністичні партії придумали „еврокомунізм", який мав би врятувати партійну єдність і скріпити захитаний комунізм у Західній Европі. Еврокомунізм — це була подібна концепція, як чеського Александра Дубчека, що прагнув „комунізму з людським обличчям", — щось подібне, як тепер сам Міхаіл Ґорбачов проповідує „гласність і перестройку" — щоби рятувати СССР від економічної катастрофи. Еврокомунізм збанкрутував, бо комбінація марксизму з демократією виявилася зовсім нереальною. Комуністичні партії залишилися, як були, тільки почали корчитися, втрачаючи членство у наслідок щораз кращого пізнання відносин у СССР та порівнювання режиму і економіки в СССР із демократичним режимом і економікою у країнах Західньої Европи.

Один із найкращих американських часописів „Кріщен Саєнс Монітор" вислав члена своєї редакції Вілліяма Еріксона до чотирьох европейських держав, щоби він перевірив теперішню тамошню силу комуністів. Обширний звіт з цієї подорожі поданий на повних двох сторінках названого часопису п. з. „Західньоевропейські комуністи біжать, втрачаючи віддих". Об'їхав той журналіст Італію, Портуґалію, Францію і Фінляндію, але збирав там інформації з найбільш авторитетних джерел також про інші европейські країни. Подав теж табелю з наведенням відсотку комуністичних членів дотичних парляментів. У парляментах Австрії, Бельгії, Данії, Західньої Німеччини, Ірляндії, Мальти, Монако, Голляндії, Норвегії і Британії немає взагалі ні одного комуніста. У Швайцарії є їх 5 відс., у Еспанії 2 відс., в Люксембурґу 3 відс., у Греції (де є комуністичний уряд Андреа Папандреу) 4.5 відс., у Швеції 5 відс., у Франції 9.78 відс., у Фінляндії 10 відс., у Портуґалії 12 відс. і найбільше в Італії, бо 29 відс. Люди просто перестали голосувати на комуністичних кандидатів. Навіть видатні комуністичні діячі у Франції чи в Італії висловлюються найбільш критично про існування в СССР ҐУЛаґів, про тамошній терор (він тепер трохи змалів) і про півголодовий стан людини, коли в усіх країнах Західньої Европи панує добробут. Високий урядовець установи, що займається міжнародною торгівлею, висловився трохи цинічно, але вірно про европейських комуністичних революціонерів. „Коли ти маєш власний будинок, авто, хатину на гаряче літо, двоє дітей, собаку і можливість поїхати до Еспанії, то твоя революційна настанова дуже підозріла". У найбільш комуністичній Південній Італії посадник Больонії, комуніст, заявив: „Коли ми думаємо про соціялізм, то не думаємо про СССР, про Китай чи Юґославію, а думаємо про Італію".

Комунізм банкрутує і вже збанкрутував у країнах Західньої Европи у користь крайового патріотизму та — політично — з масовим переходом комуністів до соціял-демократів. Тому ніде в названих країнах не рахуються вже з комуністами, як політичною силою і не приймають їх до міжпартійних коаліцій, які підтримують демократичний уряд. Марксизм збанкрутував і Ґорбачова хвалять за його реторику, за товариські форми, за особисту відвагу, але не мають до нього пошани, як до лідера комунізму.

Юрій Р. Рибак

БРАЗИЛІЯ — СОЦІО - ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА

Пригадуємо час нашого перебування, коли прекрасне Ріо-де-Жанейро було ще столицею Бразилії. Налюбувавши око красою гір, моря і будівель ми звернулись до нашого провідника з проханням поїхати у дільницю де живуть найбідніші.

— Хочете побачити „фавеляс"? — відповів збентежено.

Ми відповіли, що маємо поняття про багатство міста, а для закруглення вражінь хотіли б теж побачити життя тих, що доля їм не дозволила мешкати у тривко збудованих хатах.

Враження було пригноблююче... Не диво, що ці місця стали міжнародним символом убогости. І яка ж тут іронія, що найбільша убогість є прямо у серці найбагатшої країни Латинської Америки. Бразилія своїм 135-мільйонним населенням дорівнює половині ЗСА, а простором більше як 48-ом суміжним стейтам. Населення у більшості живе у великих містах східнього морського побережжя. У міжчасі уряд старається використати багатства у нутрі країни та без наглядного успіху, тропічні бо ліси Амазонки не надаються своєю природою на те, щоб їхню площу використати на постійну культуру рослин. Це має свій вплив на демографічне пересунення населення, яке не всилі плянувати своє постійне поселення. У висліді новоприбулі з голубими мріями зустрічаються з великим розчаруванням...

Ці великі соціо-економічні різниці — це витвір дуалістичного суспільства, де меншість є багата, а більшість убога. Початок цього стану зводять до часу, коли у 1888 році знесено невільництво у Бразилії. Невільники стали вільними, одначе без освіти, без земельної реформи і без відшкодування. Вони знайшлись самітні без власного матеріяльного запевнення. Бідним не відкрились двері до добробуту, бо доходи з великих плянтацій пішли до кишені поміщиків та полковників, а масова індустріялізація зосередилась у тісних колах промисловців. Знову ж пізніше механізація господарств спонукала втечу хліборобських робітників до міст, де прийшлось брати низькоплатну працю і жити у дуже примітивних умовинах. Згідно з опінією Світового банку найбільшу у світі несправедливість у розподілі багатства має якраз... Бразилія.

Бразилійські інтелектуали не глухі і не сліпі на долю ближніх і вважають, що саме зосередження землі в одних руках і брак відповідної аґрарної реформи, як теж брак права мешкати у місті є одним з основних проблем, які зустрічає країна. Проте не можна сказати, що зубожіла маса людей не думає, не відчуває і не прагне кращого завтра. Висловом цього бувають заворушення, які приходиться урядові успокоювати силою... Міста та уряд мають заковику, бо коли будують для незаможних доми, то мусять це робити дуже обережно, бо сама вістка стягає ще більше кандидатів на мешкання до даної місцевости.

• • •

Для нас, українців, особливе значення має Бразилія, бо існуюча соціо-економічна проблема доторкає групу наших земляків. Є між ними такі, що осягнули професійний чи економічний успіх і є багато таких, що знайшлись у правдивій безвихідній нужді. Між іншим доля незаможних українських хліборобів, що відкриває дорогу до сільського пролетаріяту, стала пекучим питанням... Недавно д-р Іван Скальчук у своїй статті п. з. „ЗУАДК допомагає хліборобам у Бразилії" („Свобода ч 172 з 9-го вересня ц.р.) накреслив кілька думок переплетених рядом фактів. Виходить, що розв'язка земельного питання у Бразилії, це не тільки втримання фізичного існування одиниці але й захист та затримання нашої культурної спадщини цілістю.

І якраз дуже гарно склалось, що ЗУАДК, який — хвалити Бога — урядово відзискав свої давні права допомоги, посередничить у матеріяльній допомозі потребуючим у Бразилії. Але може найбільш конструктивна постанова з усіх інших рішень — це дати змогу безземельним хліборобам закупити землю. І тут покладено наріжний камінь під економічну будову, даючи допомогу хліборобові не як подарунок, а як зворотну позику. Бо позика — це не є одноразовий почин, а кількакратне використання. Це стимулянт творення довготермінового капіталу. Сама ж потреба адміністрації фондами потягає за собою конечність створення економічної установи, скажімо, земельного банку, який служитиме з покоління у покоління.

Америка та Канада готові допомагати і допомагають матеріяльно, але оста-

Закінчення на стор. 3)

Д-р Святомир М. Фостун

„СИСТЕМА ЧУДЕС"

II.

Стефаник, вичекавши хвилину, продовжує: „Товариш Лаврентій Берія у своїй докладній записці ЦК КПСС, писав (при згадці про Берію у залі затихло), що в Україні є тепер дві України — перша штучна, наша совєтська вдень, яка утримується на баґнетах МВД, друга вільна і незалежна вночі, — чи не так, скажіть, будьте ласка, чи не боїмось ввечері з хати вийти, чи не висять національні українські прапори, повішені вночі, чи не падають голови наших російських товаришів, скажіть самі".

Отже, — продовжує Стефаник, — треба, щоб українські люди не шукали собі іншої України, отже дамо їм совєтську. Будемо висувати українські, місцеві керівні кадри". В залі почався шум, закричали нові голоси: „Ми за них воювали, за них кров проливали". Було видно явну ворожу ненависну атмосферу, в залі були майже 100 відс. партійців російської національности, але Семен Стефаник досконало дав собі раду, закінчуючи свій виступ словами про мудрість партії і її вождя Микити Сергійовича Хрущова.

У 1956 році Київ відвідав маршал Йосип Броз-Тіто й київське партійне начальство влаштувало йому прийняття. Декілька днів перед приїздом Тіта в Київ, директори ресторанів „Москва" і „Буковина" у Львові й в Ужгороді одержали несподівано таку телеграму з Київського тресту „Особих" ресторанів:

„На третій день після одержання тієї телеграми вислати до Києва поїздом першої кляси або літаком у наше розпорядження 12 кельнерів, чоловіків довірених товаришів з місцевого (тільки) походження, після попереднього узгіднення з обкомом партії і органами КҐБ... Всі кельнери мусять мати пошиті на міру до 24 годин:

1. Чорні костюми смокінгового крою.
2. Білі рубашки з металевими великими спінками на рукавах.
3. Чорні бантики (мушки)
4. Чорні півчеревики з м'якої, блискучої шкіри.
5. Чорні носки (скарпетки).

Назначені люди в так одітій формі і забезпечені квитками на проїзд одержать теж згідно з їх бажаннями аванс у сумі 300-4000 карбованців. Кельнери будуть використані для обслуговування делеґації Юґославії на чолі з маршалом, президентом Броз Тіто і його дружиною Йованкою"...

Що ж „буржуазні вигадки" теж необхідні в політиці „передової країни соціялізму".

Після бенкету другого дня маршал Тіто зі своїм супроводом і партійною київською знаттю відвідав колгосп „Шлях Ілліча" на Київщині. Колгоспники вітали гостей, всі по-святковому одягнені в однаковій одежі. Цікаво, чи Тіто зорієнтувався в цій маскараді, що селянам була видана святкова одежа на цю оказію. Маршал Тіто не знайшов ані до однієї з хат колгоспників, а був би теж побачив „добробут" колгоспних селян: Мішки з мукою, крупою, цукром. „Ще не вспіли зникнути гості за обрієм, а з хат уже виносили принесені там раніше мішки з мукою та іншими продуктами. Інші гонили корови, виводили свиноматку. Малого хлопчика роздягали з одягу, в який його оділи на час присутности гостей. Скидали з нього в поспіху сорочку, краватку, скарпетки, черевики. Аж прикро було глядіти на 9-літнього хлопчика, що перелякано дивився, як в поспіху знімали з нього одіж. Що діялось у його молодім ще серденьку? Чи міг він зрозуміти всю фальш системи в якій родився і зростав?!"

„Коли вже твої мрії стаються дійсністю, і ти ступаєш своїми ногами отут, на цій землі, побіч пам'ятника великому князеві України, двадцять три роки, що проминули, це час, що говорить про четвертину століття, тратить свою вартість у твоїй свідомості — здається ніби ти тут був минулого тижня, може лише вчора, а може ти був мертвим і лише тепер встав з гробу, оглядаючи все своє, все тут знайоме і рідне" — пише автор в останньому розділі своєї книжки п. з. „Київ удруге", стверджуючи, що на жаль нічого не змінилось у Києві. „Здавалось мені, що кожна людина, бувши кинена долею в деякі чужі країни, прагне вернутися хоч на хвилину на свою рідну землю, хоч би лиш туди, де пам'ять картин з минулих років зможе знову перемінитись у дійсність. Але, як видно, така зустріч з пережитим колись і так дуже очікувана тепер у більшості своїй дає звичайне розчарування і неймовірну потребу втікати знову звідтам далеко і якнайскоріше. Так було і зі мною."

Напевно не з легким серцем та невеселим міркуванням залишив автор Україну, знаючи, що вже більше може її не побачить, що він і описав у згаданому розділі — „Київ удруге".

„Система чудес" цікаво написана книжка. Трапляються в ній мовні огріхи та друкарські помилки, але це не знецінює працю автора, якій як мотто він поставив такі слова: „Хай прозріють врешті ті, що досі вірили в якийсь оновлений марксизм, а про російський червоний імперіялізм, що зветься Совєтським Союзом мали таке слабе уявлення".

Володимир Барагура

Жид, еврей, чи гебрей?

Написання й вимова „хрЕщення", чи „хрИщення" були таким тяжким гріхом, що мовознавці й випадкові дискутанти не могли його розкусити. Врешті проф. Володимир Жила запропонував перемир'я — відкласти вирішення спеціяльній компетентній мовознавчій комісії. Чого доброго, в Тисячоліття введення Християнства в Русі-Україні залишимося нехрИстами, чи нехрЕстами...

Ще гірший „камінь предкновенія", це питання — жид, еврей чи гебрей.

Кожний нарід має право називати себе як хоче, але й кожній мові прислуговує право називати інший нарід такою назвою, яка має в нього свою традицію й яка найкраще відповідає природі, законам і духові його мови. Таке саме право прислуговує й українській мові.

Хоч найближчі західні сусіди поляків називають себе „дойч" (deutsch), то ми називаємо їх „німці", тобто люди, які говорять незрозумілою нам мовою. Шевченко називав цим словом чужинців взагалі, мови яких українці не розуміли. Англомовні народи називають німців „джермен" (german), росіяни „ґерманци" або „нємци", поляки „нємци".

Тепер у підсовєтській українській мові прийнялася назва „еврей", яка є русизмом, накиненим нашій мові совєтсько-російським окупантом, подібно, як багато інших слів — „клас", „парта", „азард", „філармонія", „реабілітація", „Хемінгуей", „міф", „кафедра"..., „їм же ність числа"...

Жиди, які прибули сюди з СССР, намагаються нав'язати нам цей накинений режимом термін, мовляв назва „жид" — образлива. Один із доморослих жидівських „мовознавців" повчав навіть д-ра Мирона Куропася, що „еврей" — це давнє, традиційне слово, яким буцім то українці називали жидів. Це безкритичне твердження Розенберґа, який не знає зовсім української мови, а десь заслухав таку небелицю.

Виданий Академією Наук Української ССР в 1977 році історичний „Словник староукраїнської мови XIУ-XУ століть" з передмовою відомого обрусителя української мови академіка І.К. Білодіда в першому томі на 360-ій сторінці подає тільки „жид", „жидовин", „жидовский". Тарас Шевченко вживає тільки „жид", уряд Української Держави в 1917-22 роках вживав виключно назву „жид" та й самі жиди так себе називали, хоч мали свого міністра в українському уряді. В довоєнному часі назва „жид" була офіційною в польській державі й українці на Західніх Землях теж такої назви вживали, а назва „еврей" навпаки вважалася образливою.

Якщо б ми мали вживати давньої історичної назви на жидів, то не „еврей", але „гебрей", так, як правильно і послідовно вживає її І. Франко у „Мойсеї", наприклад пісня III — „чорнобриві гебрейки", пісня УІ „вухом ловлять гебреї", пісня XУIII „ось гебрейськеє царство"...

Слово „еврей" прийнялося в російській мові, замість правильного „гебрей" тому, що це відповідає природі і духові російської мови. Вона не має звучного проривного „г", тільки приглушене „х" або „Г", яке позначує буквою „г", яка вимовляється як „г". Щоб не вимовляти по-російськи „хеврей" чи „ґебрей", бо це звучить неприродно, неестетично для російського вуха, вони прийняли найспритливішу для „мовного вуха" росіянина назву „еврей". Подібно достосували до притаманности своєї мови й вимови такі слова „Хітлер", бо це ближче до оригінального звучання ніж було б „Ґітлер", „Хемінгуей, бо „Ґемінгуей" звучало б „дико", а незвучне „х", ближче до звучного „г", ніж до „ґ".

Українська мова має всі три звуки й літери „г", „ґ" і „х" хоч „ґ" проскрибоване, отже в нас немає потреби вимовляти з-російська „еврей". Ми вживаємо тільки для історичного кольориту назву „гебрей", бо як показує давній словник історичної української мови назву „жид" ми вживали в XIУ і XУ століттях, а назва „еврей" взагалі в згаданий словник не внесена, зате цитати й приклади з „жид" у його різновидах займають цілу колонку.

Добре було б, щоб д-р М. Куропась зафундував своєму опонентові цей історичний словник, або бодай показав йому колонку на 360-ій сторінці.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує з Ісламабаду в Пакістані, що афганські антикомуністи, тобто повстанці муджагедіни кількакратно обстрілювали у двох останніх тижнях столицю Афганістану Кабуль ракетами, мінометами й іншою зброєю, а минулого тижня вони захопили військові касарні на передмісті столиці, у яких стаціонували афганські комуністичні вояки. Західні дипломати акредитовані в Афганістані повідомили, що повстанці тепер куди краще озброєні і мають велику практику заскакування ворога, або перехоплювання військових колон з укриття. В їхні руки таким чином попадає велика кількість совєтської зброї й амуніції. Совєтські окупаційні війська в околиці Кабулю систематично укріпляють свої позиції, побоюючись наступу на них повстанців.

Володимир Жила

ТВІР, ЩО ПРИВЕРТАЄ ДО СЕБЕ УВАГУ

II.

Тут читач мимоволі зазнає повного душевного зворушення. У нього виникає почуття внутрішнього піднесення і хвилювання. Найсильніше, буквально потрясаюче враження, справляє на нього останній вчинок Гаврилова, про який він пише „серцем", з почуттям великого зворушення. У цьому описі немає нічого таємного, загадкового. Ми маємо справу з обґрунтованим явищем глибокої емоційної передачі. Зрозуміло, що такими подіями не можна нехтувати. Ми є свідками сильної емоційної дії священика й тому залишитися в її обличчі „сухими" й стриманими — це справді гріх.

Обширно описав о. Гаврилів і відношення КҐБ до Російської Православної Церкви КҐБ, на його думку, „це очі й вуха держави". Ця організація контролює життя громадян у всіх його ділянках, маючи величезну армію інформаторів. Пильно вона слідкує за релігійно-церковним життям. Наприклад, „православним єпископом в СРСР може бути тільки той, хто співпрацює з КҐБ (стор. 80-81). У нашого автора виникла ще складніша ситуація, бо в додаток до КҐБ стала Російська Православна Церква (1979 рік — В. Ж.). „Митрополит Никодим помер, — як він пише, — порадитися не було з ким. Я вирішив, що моїм найкращим дорадником буде моє власне сумління. А воно знову подавало гострий сиґнал, що двом панам служити не можна. Я прийняв рішення: що б мене не коштувало, рішучо порвати раз і назавжди з Російською Православною Церквою і з усім тим, що воно собою представляє" (стор. 119). І так, 21-го грудня 1979 року, о. Гаврилів перейшов у католицьке підпілля. „По відправленню Літургії єпископ П. В. у присутності ще двох католицьких священиків і двох монахинь, прийняв мене до Католицької Церкви, уділяючи мені дияконські і священичі свячення „під умовою", щоб таким чином у тому, що я є дійсним католицьким священиком не було жадного, навіть найменшого, сумніву. Католицький єпископ П. В. надав мені також юрисдикцію, тобто право виконувати святі Тайни сповіді і шлюбу на території СРСР" (стор. 120).

Суть цих подій глибока й полягає в тому, що життєві уявлення кристалізувалися й набирали високоефективного характеру. Зупинити їх не можна було, бо вони доходили до свого остаточного завершення. Таким чином о. Гаврилів своїми вчинками причинився до розкриття діяльности Католицької Церкви в Україні. Зрозуміти ці події можна тільки тоді, — як пише о. Гаврилів, — коли „взяти до уваги одну з притаманних рис радянської тоталітарної системи, а саме, брак цілковитої правди і пов'язане з цим окозамилювання. Перш за все, перед цілим світом Радянський Союз уперто твердить, що в Західній Україні немає ніякої підпільної Католицької (уніятської) Церкви, що є тільки залишки уніятства, що по 1946 році греко-католицька (уніятська) Церква самоліквідувалася. Таке твердження є цілковитою брехнею, бо ж насправді Католицька Церква підпільно існує, і самі власті про це прекрасно знають. Чому вони не можуть сказати правди? А це тому, що їм прийдеться або цю Церкву леґалізувати (як сталося 1968 року в Чехо-Словаччині), або її знищити фізично, щоб вона дійсно перестала існувати" (стор. 125-126).

Не поминув автор і питання „Хто розпоряджається долею людини в СРСР?" відповідь пряма — КҐБ. Ця організація, — як було вже сказано вище, — контролює усе, а Російська Православна Церква їй допомагає. Тому, на думку о. Гаврилова, „на православній парафії бути чесною людиною не можливо", бо православний священик виконує подвійну ролю: „перед людьми виступає як священик, а таємно доносить" (стор. 145). Цього якраз не міг виконувати наш автор і тому вийшов з Російської Православної Церкви, бо „там, де є невпевненість, там є страх, а де страх, там немає віри".

У своєму „Духовному заповіті" о. Гаврилів палко звертається до всіх християн-католиків. Він пише: „Дуже благаю (вас — В. Ж.) сильно берегти та постійно зміцнювати святу віру в своїх серцях і навчати цій вірі своїх дітей, зростати в надії, щонайголовніше, наповнюватись святою любов'ю до Бога та постійно молитись до Пресвятого Ісусового Серця, найчастіше приймати Євхаристійного Ісуса у Святім Причасті, не піддаватися спокусам видимих та невидимих противників, ніколи нікого та нічого не боятись, окрім Господа самого, а також дуже слухати у всьому Святішого Отця Папи Римського, що є намісником Ісуса тут на землі та керівником Христової воюючої Католицької Церкви" (стор. 174).

Праця о. Гаврилова сприяє уже тим, що вона не обмежується лише поданням досить обширного матеріялу, а будить прагнення читача до самостійних шукань, стимулює творчу ініціятиву. Автор, розглядаючи Католицьку Церкву в порівнянні з Російською Православною Церквою, зображує її в усій різноманітності й трудному процесі совєтської дійсности й подивляє її, як силу, яка існує і діє в підпіллі.

Хотілося б висловити й деякі критичні зауваження та побажання з приводу рецензованої праці. В ній автор пише таке: „Священики, що підписали православ'я (офіційна насилана ліквідація Греко-Католицької Церкви в Галичині 1946 року — В. Ж.), про такі речі мовчали, мовчало й Радіо Ватикан, і тільки деколи натяками давало зрозуміти, що ми галичани є католики і такими повинні залишатися. Звичайно, такої незрозумілої ‚засекречености' у справах віри зі сторони працівників української програми Радія Ватикан нічим не можна виправдати, бо вона приносила шкоду багатьом душам" (стор. 28).

Цю справу, на мою думку, треба б вияснити, щоб не поширювати неправдивих вісток. Українці в розсіянні (переглядаючи мої вирізки з газет, які далеко неповні) завзято протестували проти ліквідації Греко-Католицької Церкви, арештів ієрархії, священиків і вірних в Галичині. Справу, чи Радіо Ватикан мовчало, чи його заглушувано, нині трудно вияснити, не маючи потрібних документів. Ми, розуміється, не домагаємось також того, щоб о. М. Гаврилів прийняв назву Українська Католицька Церква як найбільш відповідну. Але його критицизм цієї назви звучить дещо погано. Він пише: „Тут до речі було б нагадати і тим католикам українцям, які придумали страшенно глупу назву У. К. Ц. — Українська Католицька Церква, бо ж такої Церкви Христос не заснував. Вважаю, що окреслення Католицької Церкви, що в Україні, назвою „УКЦ" і вживання цієї назви є небезпечне і може принести багато шкоди" (стор. 95). Ці вислови звучать незугарно. Треба пам'ятати, що назва Українська Католицька Церква зародилася в розсіянні, щоб врятувати її ідентичність та зберегти її цілісність. Вважаю, що ті, які придумали цю назву напевно були свідомі, що існує одна Христова Церква для всіх, яка відповідно до потреб прибирає різні назви. Така практика водиться серед державних народів, а стає конечністю серед бездержавних народів, що борються за своє визнання.

Порушені нами дискусійні питання можуть і, як нам здається, повинні знайти окреме вияснення. Рецензована праця загалом корисна книга. Вона повинна відіграти позитивну ролю у вивченні діяльности Католицької Церкви в підпіллі на Україні й допомогти нам гідно підготуватися й провести Ювілей 1000-річчя Християнства в Україні.

ЗУСТРІЧ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут в суботу і неділю 17-го і 18-го жовтня ц.р. відбудеться зустріч, що її кожного року влаштовує туристичне бюро Кобаснюків. Суботня програма включатиме висвітлення прозірок з цьогорічних поїздок в Україну та вечерю-забаву. В неділю гості можуть побувати на Богослуженнях, а решту дня провести у товариських розмовах. За точнішими інформаціями слід телефонувати на число: (212) 254-8779.

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
обильних Божих ласк та успіхів

Преосвященному Єпископові
Кир Всеволодові Майданському

з приводу хіротонії на Єпископа Української Православної Церкви Америки і Канади (Вселенська Патріярхія Царгородська).
Хіротонія була довершена в неділю, дня 27-го вересня 1987 р. в Грецькій Православній Катедрі Пресвятої Тройці в Ню Йорку. В хіротонії взяли участь: Первоієрарх Грецької Православної Церкви Північної та Полудневої Америки, Екзарх Вселенського Патріярха КИР ЯКОВОС, Митрополит СІЛАС з Ню Джерзі, Преосвященні Єпископи ФИЛИП та Єпископ АТЕНАҐОРАС.

НА МНОГІ ЛІТА ВЛАДИКО!

о. Прот. Василь Чекалюк
Настоятель Української Православної Церкви Покрови Преч. Діви Марії — Аллентавн, Па.

Крайова Пластова Старшина в ЗСА
повідомляє, що
в днях 24-25-го жовтня 1987 року відбудеться на СОЮЗІВЦІ

ХУІІІ КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ

П'ятниця, 23-го жовтня, год. 7:00-10:00 веч. — Реєстрація учасників З'їзду

Год. 8:00-10:00 веч. — Наради підготовчих комісій

Субота, 24-го жовтня
Год. 8:00-10:00 рано — Реєстрація учасників З'їзду

Год. 10:00-12:30
1. Відкриття ХУІІІ Крайового Пластового З'їзду
2. Вибір Президії З'їзду
3. Схвалення порядку нарад, правильника З'їзду і правильника комісій
4. Слово Начального Пластуна Юрія Старосольського
5. Одобрення протоколу ХУІІ Кр. Пл. З'їзду
6. Доповнення до друкованих звітів
7. Звіт Голови КПРади
8. Вибір комісій:
   Виховної (окремо для УПН і УПЮ)
   Таборової (окремо для УПН і УПЮ)
   Номінаційної, Господарсько-бюджетової,
   Верифікаційно-мандатної,
   Резолюційної, Пластприяту,
   Статутової

Година 12:30-2:00 по пол. - Обідова перерва

Год. 2:00-3:30 по пол.

9. Звіт Верифікаційно-мандатної Комісії
10. Запити і дискусії над звітами
11. Уділення абсолюторії уступаючій КПСтаршині і уступаючим членам КПРади

Год. 3:30-7:00 по пол.
12. Наради комісій

Година 7:00-9:30 веч.
СПІЛЬНА СВЯТОЧНА ВЕЧЕРЯ
Слово пл. сен. А. Фіголя про 75-річчя Пласту
Пластова програма

Год. 9:30-11:00 веч.
13. Наради Скобиного Круга
    Наради Орлиного Круга
14. Наради комісій

Неділя, 25-го жовтня

Год. 7:00-8:15 рано — Снідання
15. Год. 8:30 рано — Збірка в одностроях в церкві на богослуження
Год. 8:30-9:00 — Служба Божа

Година 10:00-12:00
16. Звіти комісій:
    а. Виховної (УПН і УПЮ)
    б. Таборової (УПН і УПЮ)
    в. Господарсько-бюджетової
    г. Пластприяту
    ґ. Статутової
    д. Резолюційної
17. Зміна статуту
18. Звіт Номінаційної Комісії
19. Вибір КПСтаршини і КПРади
20. Внески, запити та різне
21. Закриття ХУІІІ Крайового Пластового З'їзду

УНСоюз влаштував...

(Закінчення зі стор. 1)

рушієм його братсько-суспільної діяльности на протязі принайменше 70 років. Він та його дружина Агафія помимо високого віку життя, дальше є активні та незвичайно корисні члени громади. Як вияв пошани д-р Флис вручив М. Бабієві почесну плякету, якою відзначає УНСоюз своїх заслужених членів. М. Бабій є почесним членом Окружного Комітету УНС в Дітройті. Тож вшановуючи його, Стефанія Федик, секретар 292-го Відділу УНС, коротко складаючи солєнізантам ґратуляції та побажання, вручила дарунок від Округи, як вияв високої пошани до свого почесного члена. На знак Р. Татарського присутні союзовці піднесли грімке „Многая літа", а з ними уся заля.

М. Бабій у своєму слові-подяці, крізь сльозу в очах, дякував за так милу несподіванку та пошану, яку виявили союзовці як місцеві, так члени Головної Екзекутиви. Незвичайно скромний М. Бабій сказав, що він ніколи не сподівався так високої пошани, яку зорганізував Р. Татарський.

По полудневій перерві У. Дячук продовжувала свою доповідь.

Дбайливе підготування як доповідей та відповідні брошурки причинилося до повного успіху відбутого семінара. Про ці справи читали багато у „Свободі", але як виявилося, живе слово є багато успішніше.

Після докладного пояснення мистецько оформлених брошурок д-ром І. Флисом почалися запити й дискусія над цілістю порушених тем. Ціла низка дискутантів вказувала на живе зацікавлення нововведених змін та поліпшень в УНСоюзі. В дискусії брали участь Зенон Василькевич, Василь Лещук, Роман Куропась, Дмитро Кошильовський, а найбільше практичних питань поставив д-р Атанас Слюсарчук, дальше: Григорій Корбяк, Ольга Марущак, Василь Папіж, д-р Олександер Серафин, Ярослав Базюк та інші. Промовці підкреслювали, що це найбільш еволюційна подія в УНСоюзі на протязі останніх 20 років. Наголосом дискусії було, щоб до праці УНС за всяку ціну включити молодих людей, для яких нові зміни є дуже прихильні.

В заключному слові д-р Флис підсумовував перебіг семінара, уважаючи його успішним. Вірить, що нові зміни пожвавлять організаційну роботу на місцях.

На закінчення д-р Флис висловив подяку Управі Окружного Комітету, зокрема голові Р. Татарському та екзекутивному заступникові д-рові О. Серафинові за добре зорганізований семінар та всі подробиці, що їх треба було виконати.

Літня школа україністики у Гарварді

(О.) Цього літа, як і попередніх років, з'їхалися до Кембриджу студенти з різних стейтів Америки та з інших країн, щоб вивчати історію України, українську мову й літературу в Гарвардському університеті. За минулі 17 років понад 1,000 студентів взяло участь в українознавчих курсах. На думку Ольги Андрієвської, адміністраторки програми, видатною рисою цьогорічної групи була велика енергійність і активність. „Я подивляла, як багато ці студенти осягнули за 8 тижнів," сказала вона. Слухаючи курси на вісім кредитів, вони зуміли в додатку видати альманах, зорганізувати імпрезу в честь Тисячоліття з участю понад 200 людей та гарно забавитись."

Сімдесят п'ять студентів записалось або на інтенсивний курс мови на вісім кредитів (курс мови для початківців викладала мгр Люба Дика, середній курс мови викладала докторант Наталія Пилип'юк) чи на курс історії України до 1800 року, який викладав д-р Доналд Островський, або на курс української літератури д-ра Миксима Тарнавського. Мовні групи збирались додатково на практичні заняття, які вела аспірантка Дарія Білик.

Репортер „Голосу Америки" Олександер Каганович відвідав Літню школу й записав інтерв'ю з лекторами та студентами до програми, яка намічена для молоді в Україні. Перед виїздом домів студенти зібрались у семінарійній кімнаті Інституту, щоб прослухати тасьму цієї програми, що до того часу вже передавалась тричі на Україну і її вислухало приблизно п'ять мільйонів слухачів. Слід згадати, що О. Каганович теж перевів інтерв'ю для майбутніх програм з колишніми випускниками Літньої школи україністики, які стали співпрацівниками Інституту.

У серії спеціяльних доповідей висвітлено прозірки й заслухано доповідь Тані Д'Авіньон, перекладачки для журналу „Нешенел Джіоґрафік", який недавно надрукував цікаву статтю про Україну. У серію ввійшли ще доповіді історика Юрія Божика, журналіста Віктора Малярика, історика Любомира Гайди та українських діячів Мирона Куропася і Божени Ольшанівської.

ФКУ

А. М. Розентол...

(Закінчення зі стор. 1)

напевно хочуть використати для своїх пропагандивних цілей.

Автор статті підтримує ідею скликання конференції, бо тільки на такому форумі можна буде говорити голосно про права людини, релігійну свободу, свободу слова, вимоги українців, балтійців, та інших, яких судять на довголітні реченці ув'язнення. Немає, на думку А. Розентола, кращої нагоди, щоб довідатись правду, як міжнародна конференція. Москва, в його опінії, є найкращим місцем для цього.

ТРЕНТОН ОРГАНІЗУЄ ВЕТЕРАНІВ

Трентон, Н. Дж. (Мізюк). — Тут відбудуться організаційні сходини в справі оформлення місцевого відділу Украніської-Американських Ветеранів (УАВ), в п'ятницю, 16-го жовтня ц.р. о год. 7-ій вечора, в клюбі Українського Народного Дому, при 477 Джеремая авеню в Гамилтоні, Н. Дж. Буде присутній Евген Саґаш, колишній крайовий командир УАВ. Всі українсько-американські ветерани в околиці повіту Мерсер, Н. Дж., та повіту Бакс, Па. є запрошені. За дальшими інформаціями слід телефонувати до Ореста Сеника на число (609) 585-6769 або (609) 392-2455.

Бразилія...

(Закінчення зі ст. 2)

точна відповідальність таки спирається на маєтних українських бразилійцях, які повинні прикласти до цього свою працю і свої фонди... Чи це можливе, щоби вони побудували постійну, довготривалу економічну базу? Певне, що так. Треба їм тільки взяти приклад від українців із Австралії, де далеко менша етнічна група під час далеко коротшого там замешкання, власними силами зуміла зорганізувати своє економічне життя.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Представники...

(Закінчення зі стор. 1)

Частина української групи під час пікетування.

Участь АОЛПУ в конференції як американців українського походження і американських громадян свідчила, що не зважаючи на те, що українці прибрали Америку як їхню нову батьківщину, їм не обоятна доля України і українців, особливо переслідуваних і ув'язнених.

Члени Уряду ЗСА на конференції бачили і відчували присутність українців і підбадьорували їх ставити питання щодо українських проблем. Сенатор Билл Бредлі у своїй промові згадав Великий голод в Україні в 1932-33 роках, як один із злочинів Совєтського Союзу. Марк Памер, амбасадор ЗСА до Мадярщини згадував про репресії в Україні, професор Маршалл Шулман дякував українському дискутантові за те, що він підніс справу концтабору особливо жорстокого режиму ч. 36-1. Українці мали нагоду особисто говорити з губернатором Маріо Квомо, сенатором Б. Бредлі, конґресменом Емарі Гоутеном, Марком Памером, Спенсером Олівером, Ґрегом Гурофом, Фрицом Єрмантом і іншими членами Уряду ЗСА. Всі американські урядовці твердо і послідовно обстоювали політику свого Уряду, арґументуючи фактами і прикладами совєтської дезінформації проти ЗСА в їхній пресі, інвазією Афганістану і жалюгідним положенням політв'язнів.

Група 240 делегатів зі Совєтського Союзу наочно переконалися, що в ЗСА є свобода слова, друкованого і усного, свобода зібрання, що на приватній посілості Чатоква інституції на міжнародній конференції організації такі як АОЛПУ чи Фрідом Гавз можуть діяти без жадних труднощів. Совєтські учасники конференції приступили до стола АОЛПУ, який був на центральним видні́м місці площі, брали інформативну літературу, говорили з членами АОЛПУ; були й такі, що відвертали голову. Деякі з них вперше в житті довідувалися про політв'язнів чи голод в Україні в 1932-33 роках. Чатоква зробила на них потрясаюче враження. Вони переконалися, що така організація як АОЛПУ може мати великий вплив на американське довкілля і може відіграти ролю в американській політиці.

Представники засобів масової комунікації широко звітували про конференцію. Члени АОЛПУ роздали їм 120 пресових пакетів з обширними інформаціями про Україну і АОЛПУ. В газетах були щоденні подрібні звіти, а на закінчення конференції у заключній статті 30-го серпня 1987 року в „Ню Йорк Таймс" Ендру Розентол написав: „А інші від'їхали розчаровані. В п'ятницю, під час офіційного закриття, самітня жінка стояла на дощі перед головним входом. Вона заявила, що совєтська астронавтка Терешкова (голова совєтської делегації) відмовилася від зустрічі з українцями. 'Це має бути конференція людей з людьми, а ми також люди', вона сказала демонструючи перед брамою з транспарантом „Гласность починається від звільнення політв'язнів!"

Це закінчення статті Розентола перекреслює ним оптимістично описані зустрічі, пропагандивні розмови совєтів про дружбу, мир, поліпшення підсовєтської дійсности, успішної зустрічі жидів і совєтів під час конференції. Постать жінки під брамою дисонансом засвідчила, що не все в порядку з „гласностю" і що в симфонії конференції „ЗСА-СССР" ще багато фальшивих тонів.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Товаришки з Дівочого Інституту в Перемишлі

бл. п. Наталії Турчиновської,

вдови по бл. п. проф. Григорієві Голембйовському висилаю 100 дол. на будову церкви в Бразилії на адресу о. Петра Бальцара, Прудентополіс, Парана.

Ірена МИГАЛЬ-ЛОБОДОЦЬКА з родиною

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. мґра Ярослава Щербанюка

складаємо 100.00 дол. на Собор Св. Софії в Римі.

Горем прибитій Його дружині Вп. Пані Ірені Щербанюк складаємо найщиріші співчуття і слова потіхи.

Д-р Остап і Зеновія БАРАН з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого і Незабутнього

бл. п. проф. д-ра Юрія Тершаківця

складаємо 50.00 долярів на Наукове товариство ім. Тараса Шевченка

Марія СТАШИНСЬКА, хресна мама Покійного

Юрко і Нуся з родинами

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ВІСТКОЮ
З РОДИНОЮ, ПРИЯТЕЛЯМИ І ЗНАЙОМИМИ,
ЩО 7-го ЖОВТНЯ 1987 РОКУ,
НЕСПОДІВАНО ПОМЕРЛА

БЛ. П.

АННА ГОРЕЧА

УРОДЖЕНА В РАВІ РУСЬКІЙ В УКРАЇНІ

ПАНАХИДА — В ЧЕТВЕР, 8-го ЖОВТНЯ 1987 Р. О ГОД. 7:30 ВЕЧ., В ПОХОРОННОМУ ЗАВЕДЕННІ П. ЯРЕМИ НА 7-ій вул. В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — В П'ЯТНИЦЮ, 9-го ЖОВТНЯ 1987 Р. В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ НА 7-ій ВУЛ. О ГОД. 9:30 РАНКУ, А ОПІСЛЯ НА ЦВИНТАРІ СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРҐУ, Н. Й.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У СМУТКУ

ПРИЯТЕЛІ І ЗНАЙОМІ

НА ЗАСІДАННІ ОЛІМПІЙСЬКОГО комітету, який відбув свої наради у швайцарському місті Люзанна, представники Північної (комуністичної) Кореї критикували Олімпійський комітет Південної Кореї за відмову прислати свого представника до містечка Панмунджан, на демаркаційну лінію для відібрання документів з пропозиціями відносно відбуття Олімпійських ігрищ в Сеулі. Відповідаючи, представник Південної Кореї заяви, що вже попередньо було узгіднено, що п'ять змагань з Олімпійської програми будуть переведені на півночі, але комуністи ставлять все нові й нові вимоги.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В РОЧЕСТЕРІ

Заступниця голови 47 Відділу СУА Татяна Шутер передає чек на 1,000 дол. від Відділу для Українського Музею на руки музейно-мистецької референтки Округи Іванни Мартинець.

У неділю, 13-го вересня ц.р., заходом 47,46 і 120 Відділів Союзу Українок Америки в Рочестері, Н.Й., та Відділів СУА в Баффало, Н.Й., і Сиракюзи, Н.Й., відбулася дуже гарно зорганізована імпреза, присвячена Українському Музеєві в Ню Йорку. Вона складалася з двох частин: з обіду і з програми, присвяченої Музеєві. Ранком того дня відбулося інтерв'ю Української Телевізійної Програми з д-ром Богданом Цимбалістим, головою УМ в Ню Йорку, яке перевела Тамара Денисенко. В інтерв'ю говорилося про значення Музею для української суспільности, поширення його діяльности й приміщення і придбання конечних фондів для будови відповідного будинку для Українського Музею.

Після однієї Служби Божої відбулося висвітлення прозірок про діяльність Музею. Пояснення англійською мовою для тих, що їм краще було це зрозуміти, перевів д-р Б. Цимбалістий.

О год. 1:30 по полудні у залі школи св. Йосафата відбувся обід, на якому були присутні парох церкви св. Йосафата о. протопресвітер Пилип Бумбар із новим сотрудником о. Іваном Кащаком, Сестри-учительки школи св. Йосафата, гості з Баффало і Сиракюз, представники місцевих організацій, членки Відділів СУА і широке коло українського громадянства. Почесними гостями були: голова Українського Музею д-р Б. Цимбалістий і професори університету в Брокпорті Ірма та Мірко Пилишенки, великі добродії та щедрі жертводавці для Музею. Обід приготовили господарські референтки 47 Відділу СУА при помочі членок-добровольців, накриттям столів зайнялися членки 46 Відділу СУА, декорацією столів квітами — Мирослава Приймак (47 Відділ СУА), обслуга була в руках 46 і 120 Відділів. Відсвіжуючи напитки перед обідом приготовили і подавали членки 46 і 120 Відділів. Продажжю інформативної літератури про УМ займалася Ірина Рендзяк, членка 120 Відділу. Керівництво цілої імпрези спочивало в руках Марії Крамарчук, членки Управи 47 Відділу, яка теж рівночасно є головою Окружної Ради Північного Ню Йорку. Програму вела музейно-мистецька референтка 47 Відділу Іванна Мартинець.

На стінах залі видніли написи по-мистецьки виконані Марією Мосюк, членкою 120 Відділу, які закликали присутніх до щедрих датків на цілі Музею, а також говорили про значення Музею, як культурної установи. В одній частині залі була вистовка української народної творчости, що складалася зі зразків нарадного мистецтва з різних сторін України. Все це збірка подружжя Пилишенків і дар для Музею. Усі експонати по-мистецьки уложили Марія Лозинська і Марія Вергун, членки 47 Відділу.

Свято відкрила Марія Крамарчук. Вона привітала присутніх і коротким словом пояснила ціль сьогоднішньої імпрези. Відтак попросила отця пароха провести молитву. Зараз після обіду почалася друга частина Музейного Дня, яку провадила Іванна Мартиниць. Програму започаткував виступ двох молоденьких членок 120 Відділу Ліди і Зіни Джус, які відспівали три пісні при звуках власного акомпаньяменту на гітарах. Ці пісні вони особисто записали під час свого побуту в Україні і вони є також включені в їхню першу платівку, яка саме підготовляється. Приємно звучали свіжі голоси наших молодих союзянок.

Після цієї точки відбулася доповідь д-ра Б. Цимбалістого, який приїхав на наше запрошення. Він заявив, що Український Музей — це культурна установа, яку створив Союз Українок Америки і віддав її для цілої української спільноти в Америці з наложенням обов'язку його поширювати і зберігати. Далі д-р Цимбалістий сказав, що завдяки Божим дарам, якими ми тішимося на цій вільній землі, з яких найважнішими є свобода і добробут, нашим обов'язком є поділитися ними з українською спільнотою і віддати їй наші приватні мистецькі збірки-колекції — українські гроші, старинні твори мистецтва, документи, знімки тощо. Тим ми збагатимо наш музей численними експонатами й допоможемо поширити його відділи. Український Музей потребує відповідного будинку, тому допоможім збудувати імпозантну будівлю, яка стала б гордістю української спільноти в Америці, гордістю наших майбутніх поколінь, де б вони могли дістати національний корм для своїх душ і запізнатися з народною творчістю своїх предків, які створили славну історію нашого народу.

Український Музей мусить бути репрезентативний, яким би ми і наші нащадки могли гордитися перед чужинцями, і якщо не перевищувати їх, то бодай дорівняти. Тому допоможім у збиранні фондів на цей будинок. Ми вже тепер у нашім скромнім приміщенні у будинку Союзу Українок, маємо цікаві і цінні збірки з різних ділянок по різних відділах, якими захоплюються численні відвідувачі Музею, — свої, а теж групи американців-музейників, групи з Японії, Бразилії, які у своїх листах висловлюють подив до українського мистецтва, яке відзначається оригінальністю. Вони теж висловлюють признання за зразкове й фахове ведення музею.

Ведення Музею є в руках українських фахових сил з відповідними студіями музейництва й мистецтва. Тепер у Музеї є понад 3,000 експонатів. Дарунок подружжя Пилишенків підсилив вартість музею і збільшив кількість експонатів. Д-р Цимбалістий розказав багато про діяльність Музею, про курси, які Музей проводить, про пересувні виставки та про придбання різних експонатів і закуплення приватних колекцій від родин померлих мистців чи збирачів. Усі ці закуплені речі потребують місця, щоб їх розложити, потребують свого власного великого репрезентативного будинку. Тому він звертається із закликом до українського громадянства, щоб, крім уже зложених чисельних грошових датків, ще й тепер відгукнулося і зложило свої жертви на цю важну культурну ціль.

Після промови д-ра Цимбалістого членка 46 Відділу СУА Стефа Вовкович прочитала цікаві факти із життя й мистецької діяльности подружжя Пилишенків, представляючи їх присутнім. Відтак пані Ірма у своєму слові подякувала за признання і висказала радість та вдоволення, що й вона могла причинитися до росту цієї культурної установи. Пані Ірма є професором хереографії, а пан Мірко — професором мистецтва, спеціяльність графіка, обоє є вчителями у Брокпорт університеті. Вони відбули кілька подорожей в Україну: він — щоб відвідати рідні сторони, вона — щоб пізнати рідний край свого чоловіка. Пані Ірма не тільки захопилася географічною красою України, але теж незвичайними скарбами творчих рук українського народу, глибоко захованими у скринях українських господинь. При помочі зв'язків з українськими мистцями, їм удалося закупити багато зразків українського мистецтва — жіночий і чоловічий одяг з різних околиць, намисто, ручно роблені хрестики, рушники, кераміку — все це носило сліди нашої славної давнини. Пані Ірма у своєму слові висловила подив і захоплення до української народної творчости, хоч сама вона німкеня. Вона вдячна свому чоловікові, що запізнав її з цим і допоміг придбати так багато зразків. Вона також є вдячна українській спільноті, що прийняла її до себе, з чого вона горда. Здаючи собі справу, що такими скарбами не можна довго тішитися й любуватися приватно, подружжя Пилишенки вирішили подарувати свою збірку в цілості для Українського Музею. Крім цього вони також зложили 5,000 дол. в Українському Музеї на оплачення коштів консервації за музейними правилами й вимогами. За словами д-ра Цимбалістого, збірку оцінено на 60,000 дол.

Проф. Мірко Пилишенко у цікавій формі розповів про спосіб збирання зразків українського народного мистецтва, що не було легкою справою, бо на деякі зразки треба було чекати цілий рік і відбути нову подорож на Україну, щоб їх придбати. Він висловив надію, що український Рочестер буде в перших рядах, що допоможе збудувати будинок для Українського Музею.

Після цих трьох промов І. Мартинець прочитала листа від Ірини та Мирона Руснаків, які з родинних перешкод не могли бути присутніми на нашій імпрезі, але доповнюють свої попередні датки 1,000 дол. і продовжують своє членство членів-меценатів. І. Мартинець запрошувала охочих жертводавців, щоб підходили до мікрофону і складали датки готівкою, або деклярували свої пожертви на Будівельний фонд УМ. Після загального обчислення стверджено, що зібрано суму 10,000 дол. Крім грошових датків Музей отримав дуже оригінальний дарунок, який оцінено на 1,000 дол. Цим добродієм є Михайло Кобзей, якого замилуванням є від молодечих літ виконувати по-мистецьки предмети з дерева. Він передав для музею власноручно зроблені цимбали, бандуру та ще декілька дереворізьб. Зараз, на схилі віку, М. Кобзей постановив зложити цей щедрий дар з бажанням, щоб Господь дозволив йому оглянути ці свої експонати в новому музейному будинку.

Членки 47 і 120 Відділів СУА подарували для крамнички УМ керамічні вироби та вишивки.

Спостерігаючи оком учасника цілий хід подій під час Музейного Дня, треба з признанням ствердити, що все відбулося незвичайно цікаво і під вмілим керівництвом та із старанною підготовкою. Ми вдячні усім, що причинилися до нашого успіху. Широке коло українського громадянства, яке так чисельно відгукнулося на наше запрошення, це чудова і цінна нагорода за наші труди. Це нагорода, що принесла нам моральну та матеріяльну підтримку. На залі були присутні представники 17 місцевих організацій, з яких дві зложили свій даток: Товариство св. Ольги при церкві Богоявлення в сумі 100 дол. та Т-во „Самопоміч" — 500 дол.

Програму дня закінчив молитвою о. Кащак, який у свій зміст вложив прохання, щоб сповнилися надії в завершенні нашого великого почину будови УМ, де б ми могли примістити усі пам'ятки нашої культурної спадщини.

Мгр Анастасія Смеречинська
членка 47 Відділу СУА в Рочестері.